

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

Кафедра іноземних мов і методик їх навчання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із навчально-педагогічної роботи

М.Б. Боднар М.Б. Боднар
«31» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛІТЕРАТУРА ПОЛЬЩІ

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

спеціальність **014.02 Середня освіта (Польська мова і література)**

освітньо-професійна програма «Середня освіта (Мова і література) (польська)»

Кременець 2023

Завадський Ю.Р. Робоча навчальна програма з ОК «Література Польщі» [для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 014.02 Середня освіта (Польська мова і література) за освітньо-професійною програмою першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Середня освіта (Мова і література) (польська)»]. Кременець, 2023 р. 28 с.

Розробник:

Завадський Ю.Р., кандидат філологічних наук, старший викладач.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри іноземних мов і методик їх навчання

Протокол №1 від 31 серпня 2023 року

Завідувач кафедри іноземних мов
і методик їх навчання

В.В. Кучер

1. Вступ

Дисципліна «Література Польщі» є однією з нормативних дисциплін з галузі 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014.02 Середня освіта (Польська мова і література), яка викладається в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, предметна спеціалізація, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативний компонент	
Модулів – 2	Спеціальність: 014.02 Середня освіта (Польська мова і література)	Курс	
Змістових модулів – 9		3-й	3-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		5-й	5-й
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год.; самостійної роботи студента – 3,3 год.	Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Мова і література) (польська)	Практичні, семінарські	
		18 год.	6 год.
		Самостійна робота	
	56 год.	80 год.	
	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вид контролю	
	Екзамен		

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 37 % до 63 %;

для заочної форми навчання – 11 % до 89 %.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу полягає у вивченні феномену польської літератури як історії духовно-естетичного досвіду Польщі, який є невід’ємною частиною європейської культурної панорами.

Курс покликаний ознайомити з біографіями й найзначнішими творами польських письменників від Середньовіччя до наших днів; дати розуміння специфіки старопольської й нової польської літератури, сприяти усвідомленню характеру й спрямованості літературного процесу, напрямів, течій і шкіл; навчити навичкам аналізу жанрових, сюжетно-композиційних та жанрово-стилістичних вирішень польських письменників; окреслити особливості взаємодії польської

літератури з громадянською думкою, політикою, релігією і мистецтвом Польщі та Європи.

Основними завданнями навчальної дисципліни є ознайомлення студентів із ключовими компетентностями вчителя польської мови та сучасною концепцією реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти;

- ознайомлення з розділами науки про літературу, термінами літературознавства, основними поняттями, якими ця наука оперує, специфікою одиниць різних рівнів, зв'язків між ними, прийомами виокремлення одиниць і визначення їх статусу;

- формування здатності оперувати засадами і поняттями літературознавства під час виконання практичних завдань, здійснювати виділення одиниць різного рівня у літературних текстах, давати їм характеристику;

- окреслення траєкторії підготовки вчителя-словесника на гуманітарно-технологічному факультеті на рівні освітнього ступеня бакалавра;

- стимулювання прагнення до творчого пошуку й реалізації нових ідей, до самопрезентації результатів власної професійної діяльності; здатність до керування власним життям і кар'єрою;

- ознайомлення студентів із принципами академічної доброчесності;

- формування мотивації до вдосконалення власної мовної, літературної, комунікативної, дослідницької компетентностей, прагнення пізнавати культурні надбання українського та польського народів й людства загалом.

4. Результати навчання (компетентності)

Після прослуханого курсу студент повинен:

знати:

періодизацію історії польської літератури та основні етапи її розвитку; основні риси її національної специфіки; розміри внеску польських авторів в історію світової літератури і культури; найважливіші літературні напрями, течії й школи польської літератури; тематико-проблемну сферу, систему жанрів і естетичних концепцій, характерних для кожного з періодів розвитку польської літератури; біографії найбільш відомих польських письменників; їх найбільш резонансні твори; найважливіші факти й дати з історії польсько-російських, польсько-слов'янських і польсько-європейських літературних зв'язків.

вміти:

аналізувати – з використанням відповідного літературознавчого інструментарію – польські художньо-літературні тексти в історичному та літературному контекстах (національному, спільнослов'янському й західноєвропейському); характеризувати, систематизувати і зіставляти найзначніші літературні явища і процеси; використовувати набуті знання і вміння в самостійній науково-дослідницькій діяльності; застосовувати навички самостійної роботи з науково-фактичним матеріалом з проблематики курсу.

Зміст курсу спрямований на формування:

Інтегральної компетентності:

Забезпечення освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти під час навчання польської мови, що передбачає застосування певних теорій і методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов; здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти; наявність *soft skills*, які дозволяють дотримуватися правил академічної доброчесності, бути успішними, комунікативними, відповідальними, працювати на управлінських посадах і в команді, вміння вирішувати конфліктні ситуації, управляти власним часом і дотримуватися реченців, здатність переносити набуті навички на сферу професійної діяльності та застосовувати їх у позапрофесійному контексті.

Загальних компетентностей (ЗК):

ЗК1. Здатність використовувати знання з іноземної мови усно та письмово в професійній діяльності.

ЗК5. Здатність застосовувати знання на практиці.

ЗК8. Знання і розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК10. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахових компетентностей (ФК):

ФК1. Здатність до застосування сучасних методологічних, наукових і практичних основ предметної спеціалізації, наукових методів пізнання в освітньому процесі, здатність використовувати інновації у професійній діяльності та застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності.

ФК11. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати польську мову на рівні не нижче B2 у професійному колі, дотримуватися сучасних мовних норм, володіти різними видами мовленнєвої діяльності, здатність до формування мотиваційного контексту для продуктивного навчання польської мови й утвердження ролі польської мови як засобу комунікації.

ФК14. Орієнтування у літературному процесі (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки польського письменства для формування культурного кругогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

Результати навчання(РН):

РН4. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти реального освітнього процесу та використовувати їх для планування, організації та реалізації прикладного мікродослідження з методики навчання іноземної мови та психолого-педагогічних дисциплін, презентувати його результати.

PH5. Володіти різними видами аналізу художнього твору (у т.ч. елементами прагматичного аналізу художнього дискурсу), визначати жанрово-стильову своєрідність тексту, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, екстралінгвальним та культурно-національним контекстом, значення для національної та світової культури.

PH8. Демонструвати уміння критично використовувати світоглядні теорії та засвоєні теоретичні знання у сфері дисциплін загальної та професійної підготовки при розв'язанні практичних соціально-професійних та лінгводидактичних завдань, обирати й використовувати відповідні навчальні засоби для побудови технологій навчання.

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Середньовіччя

1. Загальна характеристика літератури Середньовіччя в Польщі. Загальні відомості про епоху. Етимологія назви. Формування польської держави у IX-Xст. Хрещення Польщі у 966 р. Хронологія польського середньовіччя (кінець X-XIIIст., XIVст. XVст.).

2. Риси, функції та жанри польської середньовічної літератури. Джерела середньовічної літератури. Літературні жанри (глосси, агіографічна (житійна) література, літописи (хроніки), проповіді, апокрифи, переклади Святого Письма, молитовники, трактати, поезія – релігійна та світська, релігійні пісні, сатира, пасквіль).

3. Найдавніші пам'ятки польського письменства. Польські історичні хроніки – свідоцтва минулих часів. Хроніки Галла Аноніма, Вінцентія Кадлубека, Яна Длугоша, «Великопольська хроніка». Проповіді. «Проповіді Святого Хреста» - перший художній текст польською мовою, «Гнезненські проповіді». Апокрифічна література. Життя святих (житійна література, агіографія). «Житіє св.Войцеха», «Житіє св.Станіслава», «Житіє святої Ядвіги», «Житіє св.Станіслава». Переклади Святого Письма. «Псалтир благословенної Кінги», «Псалтир королеви Ядвіги», «Біблія королеви Софії».

4. Релігійна поезія. «Богородиця» – найстарший збережений польський пісенний текст (XII-XIIIст.). Характер релігійного гімну. Композиція, версифікація, символічність твору. Художньо-естетична вартість. Світська поезія. «Розмова майстра Полікарпа зі смертю». Дидактична поезія. «Вірш Слоти про багатий стіл». «Лист про кохання».

Змістовий модуль 2.

Ренесанс

1. Загальна характеристика епохи Ренесансу у Польщі. Періодизація польського Ренесансу: I період – «Осінь середньовіччя», II період – розвиток ідей гуманізму, III період – створення найвизначніших літературних творів, IV період – перехідний між Ренесансом та бароко. Функції, риси та жанри літературної епохи Ренесансу.

2. Початки гуманістичних ідей у Польщі. Рання ренесансна література. Перші промені гуманізму у Польщі. Заснування першого у Польщі товариства

письменників. Перші латиномовні поети раннього Відродження. Міщансько-народна література. Проза епохи Ренесансу. А.Ф. Моджевський. Лукаш Гурніцький. Пьотр Скарґа.

3. Миколай Рей – «вчитель народу та піонер польської мови» та один з провідних представників літератури Відродження у Польщі. «Коротка розмова між трьома особами: паном, вйтом і парохом...», «Постилла», «Власний візерунок поштивої людини», «Звіринець», «Дзеркало» та «Фіґліки».

4. Ян Кохановський – найяскравіша постать польського Ренесансу. Перша поема про кохання у польській літературі – «Шахи». Концепція Бога у творчості Я.Кохановського – «Давидів Псалтир». Антична традиція і проблеми суспільно-політичного життя Польщі – «Відмова грецьким послам». Загальнолюдські та філософські роздуми над смертю – «Трени». Філософія і життєва мудрість поета – «Фрашки». Значення творчості Кохановського для польської літератури.

Змістовий модуль 3.

Бароко

1. Польська література епохи бароко. Загальна характеристика епохи. Особливості польської літератури XVII ст. Риси, функції та жанри барокової літератури. Назва епохи, її значення. Типологічні ознаки барокового світогляду, філософії, мистецтва. Метафізика, містицизм, концепція світової розкоші та мінливості життя. Особливості літератури та культури бароко в Польщі. Війни XVII ст. Довготривалість епохи та рукописний характер більшості літературних творів XVII ст.

2. Хронологія польського бароко: раннє, зріле, пізнє бароко. Літературні течії епохи: дворянська (про європейська); релігійна; сарматсько-шляхетська; міщансько-плебейська (совіжджальська). Особливості поетики. Основні жанри. Основні риси естетики бароко.

3. Релігійна поезія. Миколай Семп-Шажинський. Релігійна тематика творів. Мачей Казімеж Сарбєвський – латиномовний поет, перший польський теоретик літератури.

4. Юзеф Бака. Рецепція творчості Ю. Баки у польській літературі – А. Міцкевич, М. Павліковська-Ясножевська. Пасторальна поезія. Шимон Зіморевич, «Роксолянки, себто руські панни».

5. Дворянська література. Ян Анджей Морштин – віртуоз дрібних форм, майстер метафори. «Лютня», «Канікула або собача зірка».

6. Даніель Набровський. Еротичні вірші. Особливості поетики.

7. Мемуари, щоденники та епістолярна література. Станіслав Жулкевський. Ян III Собєський

8. Сарматське бароко у польській літературі. Вацлав Потоцький. Поема «Хотинська війна». Збірки віршів. Ян Хризостом Пасек. «Мемуари». Вплив на історичну прозу XIX ст., зокрема на творчість Г. Сенкевича. Основні здобутки літератури польського бароко. Її особливості, відгомін у польській культурі наступних століть.

Змістовий модуль 4.

Просвітництво

1. Польська література епохи Просвітництва. Загальна характеристика епохи. Особливості польської культури та літератури XVIII ст. Три напрямки польського Просвітництва. Найважливіші персоналії та інституції.

2. Граничні дати. Три фази розвитку – три історичні епохи («*czasy saskie*», панування Станіслава Августа Понятовського, «*bezkrólewie*»). Суспільно-політичне тло. Чинники, що сприяли розвитку польського Просвітництва. Станіслав Конарський. Брати Залуські. Комісія національної освіти. Товариство друзів науки. Політична проза Станіслава Сташіца та Гуго Коллонтая.

3. Три напрямки Просвітництва (класицизм, сентименталізм, рококо). Ігнаци Красіцький – найяскравіша постать польського Просвітництва. «*Monachomania czyli wojna mnichów*», «*Antymonachomania*», повість «*Mikołaja Doświadczynskiego przyradki*». «*Bajki i przypowieści*» – понад сотня байок.

4. «Сентиментальні та освічені». Станіслав Трембецький. Францішек Карпінський – провідний представник літератури сентименталізму. Францішек Діонізій Князьнін, поет, драматург. Вплив польської літератури Просвітництва на подальший розвиток польської культури.

Змістовий модуль 5.

Романтизм

1. Романтичний рух у Польщі: зародження, прекурсори, основні представники. Перші паростки романтичної думки у Польщі: К. Бродзінський, «*O klasyczności i romantyczności tudzież o duchu poezji polskiej*». Світогляд раннього польського романтизму.

2. Полеміка класиків з романтиками. К. Бродзінський, М. Мохнацький як перші польські літературні критики і активні прибічники романтизму. К. Бродзінський, «*O klasyczności i romantyczności tudzież o duchu poezji polskiej*». Я. Снядецький як найяскравіший представник класицистичного табору, його праця «*O pismach klasycznych i romantycznych*». Варшавське середовище класицистичних критиків. Головні сюжети полеміки. А. Міцкевич як романтик-полеміст, балада «*Romantyczność*» як своєрідний поетичний маніфест романтизму.

3. А. Міцкевич як найвидатніша постать у польській романтичній літературі. Перехід від класицизму до романтизму у ранній творчості А. Міцкевича. Віленсько-ковенські «Дзяди». Ранні роки А. Міцкевича. Вірші «*Zima miejska*», «*Do J. Lelewela*». Впливи класицизму у ранніх поезіях А. Міцкевича. «Ода до молодості» як маніфест молодого збунтованого покоління, гімн філолатів. Романтична балада як новий жанр у польській літературі. «Балади і романси» (1822). Балади «*Świtez*», «*Świtezianka*», «*Lilie*», «*Rybka*», «*Powrót taty*». II, IV частини поеми «*Dziady*»: магія, містицизм, постать нещасливого коханця, взаємопроникнення посеїбічного та потойбічного. Жанрові особливості романтичної драми.

4. Ліро-епічні поеми А. Міцкевича. Інтерпретація історії, моральні проблеми. Поема «*Grażyna*». Роль історії. Історична точність і вигадка. Образ жінки-воїна, мотив самопожертви. «*Konrad Wallenrod*»: двозначність історичного вчинку. Моральна колізія «валленродизму». Тогочасні й сучасні інтерпретації поняття «валленродизм». Оцінка цієї проблематики І. Франком.

5. Поезія А. Міцкевича періоду російського заслання. Справа філолатів, арешт Міцкевича, російське заслання. Перебування в Петербурзі, подорож до

Криму. «Sonety odeskie» як один з вершинних зразків польської любовної лірики. Іронія, еротизм, гра з традиційною поетикою. «Кримські сонети»: філософізм, пейзажність, багатство виражальних засобів. Романтичне поняття «внутрішнього краєвиду» на прикладі віршів із циклу «Sonety krymskie»: «Stepy akernańskie», «Mogily haremu», «Widok gór ze stepów Kozłowa», «Burza» та ін. Орієнтальні мотиви («Farys»). «Ustęp» поеми «Dziady»: опис і аналіз російської реальності.

6. Листопадове повстання як переломний момент історії польської романтичної літератури. Постанська поезія А. Міцкевича. Дрезденські «Дзяди». Поняття «тіртейської поезії». Тотожність слова і дії в романтичному етосі. Поетиповстанці. Повстанські вірші А. Міцкевича («Reduta Ordon» та ін.). Перші післялистопадові роки, перебування А. Міцкевича у Дрездені. III частина драми «Dziady»: роль виняткової особистості в історії, богоборство, патріотичний обов'язок, провіщення романтичних ідей польського месіанізму.

7. Велика еміграція, перебування А. Міцкевича в Парижі. «Книги польського народу та польського пілігримства». Поема «Пан Тадеуш». А. Міцкевич у середовищі польської еміграції. «Księgi narodu polskiego i pielgrzymstwa polskiego» як катехизис повстанця-емігранта та біблія польського месіанізму. Поема «Pan Tadeusz» як поетична панорама життя польської шляхти у Литві початку XIX ст. Проблема батьківщини, «духу місця», ностальгія емігранта.

8. «Паризькі прелекції» А. Міцкевича. Тов'янізм. Лірика зрілого періоду життя. Тов'янізм як інтелектуальний та духовний феномен польської еміграції XIX ст. Впливи ідей А. Тов'яньського на світогляд А. Міцкевича. Перебування А. Міцкевича в Лозанні, робота в Академії. Проблематика лекцій А. Міцкевича у Колеж де Франс («Prelekcje paryskie»). «Liryki rzymsko-drezdeńskie»: розмірковування над логікою історії, духовні пошуки. «Liryki lozańskie»: проблеми зрілості, роздуми над проминанням.

9. Громадська діяльність і публіцистика останніх років життя. Сучасна рецепція творчості поета. Активність А. Міцкевича під час Весни народів, організація Польського легіону. «Skład zasad». Статті в «Trybunie Ludów», громадська діяльність останнього періоду життя. Останні роки життя і смерть поета. Вплив А. Міцкевича на польську і світову літературу, сучасні інтерпретації його творчості. Рецепція творчості А. Міцкевича в Україні: переклади, дослідження.

10. Юліуш Словацький. Ліро-епічні поеми, рання лірика та поезія періоду Листопадового повстання. Ранні роки життя поета, родина, стосунки з матір'ю. Кременець і Вільно. Переїзд до Варшави, творчість т. зв. «варшавського періоду». Поеми «Arab», «Żmija», «Mnich», «Szanfary». Ю. Словацький під час Листопадового повстання. Повстанська поезія Ю. Словацького: «Hymn (Bogarodzico, Dziewico...)", «Oda do wolności», «Kulik».

11. Творчість Ю. Словацького перших років еміграції. Ліро-епічна поема «Lambro» - іронічне переосмислення проблем патріотичного обов'язку, песимізм. Драма «Kordian» як один із найважливіших текстів польського романтизму. Підсумок Листопадового повстання, індивідуальність на тлі історії, моральна дилема вчинку. Поема «Godzina myśli» як спроба пошуку власної тотожності на тлі буремного XIX століття, переосмислення особистого минулого. Образ «дитини віку».

12. Швейцарський період та повернення до Парижа. Легендарно-історичні драми. Ліричні вірші періоду перебування у Швейцарії. Стосунки з Марією

Водзінською. Поема «W Szwajcarii» як перлина польської любовної лірики. Поняття «внутрішнього пейзажу». Звернення Ю. Словацького до тематики найдавнішої легендарної історії Польщі. Драми «Lilla Weneda» та «Balladyna». Історія та вигадка. Романтична іронія, інтертекстуальність, діалог із Шекспіром. Поняття романтичного фатуму.

13. Твори періоду подорожі на Схід. Поєми «Anhelli» та «Beniowski». Подорож Ю. Словацького на Схід. «Podróż do Ziemi Świętej z Neapolu». Вірші «Grób Agamemnona», «Rozmowa z piramidami»: рефлексія над польською історією, Схід як історична алегорія. «Hymn (Smutno mi, Boże...)» як лірична скарга вічного мандрівника-емігранта. Поема «Anhelli»: переосмислення теми Сибіру як «пекла поляків», ідея нового месії, полеміка з «Księgami narodu polskiego...» А. Міцкевича. «Beniowski» як романтична дигресійна поема. Авантюризм, українська тематика, іронія, полеміка з сучасниками (зокрема, з «табором Міцкевича»). Особливості дигресійної поеми як типово романтичного жанру.

14. Містичний період творчості Ю. Словацького. Останні роки життя поета. Рецепція його творчості. Розрив з А. Тов'янським та «Колом Божої справи», індивідуальні містичні пошуки. Поетичний трактат «Genezis z Ducha»: виклад «генезійської філософії» Ю. Словацького. Твори, позначені містичними мотивами: «Sen srebrny Salomei», «Książd Marek», «Fantazy». Незавершена поема «Król-Duch»: підсумок філософських і містичних пошуків. Ідея Духа – Вічного Революціонера, полеміка з З. Красінським («W odpowiedzi na Psalmu Przyszłości...»). Останні роки життя Ю. Словацького, смерть. Пригоди рецепції його творчості у ХІХ ст., у період Молодої Польщі, у міжвоєнний період, у наш час. Творчість Ю. Словацького в Україні: переклади, постановки, інтерпретації.

15. З. Красінський: поет-історіософ. Творчість ранніх років та «Nie-Boska komedia». Ранні роки життя поета. Вплив батька, виїзд із Польщі. Ставлення до Листопадового повстання. Готичні захоплення молодості. Історичний роман «Agaj-Nan»: орієнтальні мотиви. Зв'язок із Дельфіною Потоцькою, любовна лірика. Листи. Стосунки з дружиною. «Nie-Boska komedia» як спроба осмислення логіки історії та проблем революції. Зміцнення контрреволюційних ідей З. Красінського.

16. Пізня творчість З. Красінського. Драма «Irydion»: історична алегорія. Роль особистості на історичній сцені. Ідея духовного переродження та місія обранця історії. Польський месіанізм в інтерпретації З. Красінського. «Psalmu przyszłości» як філософське та інтелектуальне кредо поета. Фаталізм, провіденціалізм. Сприйняття творчості З. Красінського у різні періоди, критика його ідей.

17. Ц. К. Норвід: останній великий польський романтик. Перший період творчості. Біографія Ц. К. Норвіда, «богемний» варшавський період, еміграція. Перебування в Парижі, виїзд до Америки, повернення. Духовний конфлікт із сучасниками. Віршований дидактичний трактат «Promethidion»: роздуми над естетикою та філософією мистецтва, діалог з філософією Платона. Вірші першого періоду, зібрані у книзі «Vade-mecum». Філософська, моральна проблематика. Внутрішня полеміка з ідеологією та естетикою романтизму. «Quidam» - поема зі «стародавніх часів».

18. Проза та філософські твори Ц. К. Норвіда. Останні роки життя. Есеїстичні книги: «Białe kwiaty», «Czarne kwiaty». Пошуки нового стилю письма,

відхід від романтичної естетики. Філософський трактат «Milczenie». Важкі останні роки життя, смерть. Модерністична та сучасна рецепція творчості Ц. К. Норвіда. Вплив на польську поезію ХХ століття.

19. Українська школа польського романтизму. Міф України в польському романтизмі, «козакоманія», утопія українсько-польської історичної єдності. Феномен «української школи» в польському романтизмі. Поетична група «Za-Go-Gra» (Ю. Б. Залеський, С. Гоцинський, М. Грабовський). Українська школа та Ю. Словацький. «Maria. Powieść ukraińska» А. Мальчевського як одне з вершинних досягнень української школи. Естетика «чорного романтизму». Вільна інтерпретація історії польсько-українських стосунків поетами української школи (С. Гоцинський, «Zamek Kaniowski», Ю. Б. Залеський, «Potrzeba Zbaraska»).

20. А. Фредро. Естетика та проблематика найважливіших п'єс. Рецепція його творчості. Життя А. Фредра, громадська діяльність. П'єси «Damy i huzary», «Zemsta», «Śluby ranięskie»: романтичний гумор, критика міщанського побуту та моралі польської дрібної шляхти. Критика А. Фредра з боку С. Гоцинського, парадокс несприйняття та популярності. Сучасні постановки та інтерпретації А. Фредра. Фредро та Львів.

21. Ю. І. Крашевський: романтичний письменник-енциклопедист. Найважливіші теми та мотиви його прози. Цикл історичних романів «Historia Polski»: роман «Stara baśń». Українська тематика в романі «Chata za wsia», любовно-авантюрна інтрига в романі «Hrabina Cosel». Підсумування періоду польського романтизму, сьогоднішня рецепція спадщини польських романтиків.

Змістовий модуль 6.

Позитивізм

1. Загальна характеристика періоду позитивізму. Філософське підґрунтя епохи. Літературні напрями і жанри. Поезія в епоху позитивізму. Генеза назви. Риси філософії позитивізму. Граничні дати епохи. Умови розвитку культури та літератури на польських землях в умовах поділу країни. Світогляд польського позитивізму. «Варшавський позитивізм». Значення публіцистики та преси. Дискусії «старої» та «нової» преси. Літературна критика позитивізму. Формування нових засад літератури та культури. Зміна тематики. Пріоритет прози. Особливості нового літературного героя епохи

2. Поезія в епоху позитивізму. «Епоха вбитих поетів». Адам Асник. Тематика Січневого повстання, рефлексійно-любовна лірика, філософська лірика. Марія Конопницька. Загострений соціальний характер творчості. Патріотична поезія, твори для дітей. Оповідання «Наша шкапа». Основні теми творчості: життя простих людей, сільської та міської бідноти, доля дитини у нових соціально-економічних умовах.

3. Творчість Елізи Ожешко – приклад втілення у літературі ідей позитивізму. Особливості біографії письменниці. Суспільно-освітня діяльність. Новелістика та публіцистика: доля жінок, проблеми бідноти, критика русифікації та онімечення, моральні проблеми. Тенденційна проза письменниці.

4. Роман «Над Німаном» - вершина літературної творчості Е.Ожешко. Генеза створення. Хронотоп твору. Історичний та сюжетний часи. Приховані смисли твору, символ «могили». Класифікація героїв. Тема кохання. Людина і природа. Конфлікти у романі.

5. Життя і творчість Болеслава Пруса. Особливості біографії. Захоплення природничими і точними науками. Публіцистична діяльність. Новелістика Пруса. Позачасові елементи влади, вартості знання, релігії у романі «Фараон».

6. Роман «Лялька» – найкращий польський роман XIX століття. Панорама польського суспільства. Історія назви твору. Хронотоп роману. Варшава як локус твору. Станіслав Вокульський – суперечливий герой з ознаками позитивістського та романтичного світоглядів. Ізабелла Ленцька – представниця зникаючого світу польської аристократії. Ігнаці Жецкі – втілення романтичних та позитивістських рис. Різні світи твору: аристократія, міщанство, інтелігенція, «суспільне дно».

7. Генрик Сенкевич – творець польського національного міфу та один з найпопулярніших польських письменників. Етапи біографії. Культ Сенкевича у польському суспільстві. Початки літературної творчості у традиціях позитивізму. Новели і повісті. Твори американського періоду, патріотична тематика. Зацікавлення історичною тематикою. Трилогія «Ogniem i mieczem». Історичне тло трилогії: війни за участю Польщі XVIIст. Традиції західно-європейської історично-пригодницької прози та польської мемуаристики XVIIст. Патріотичні тенденції. Ідея «ku rokowaniu serc». Характеристика персонажів. Стилзація мови.

8. Історія Стародавнього Риму у найпопулярнішому романі письменника за межами Польщі «Quo vadis». Відтворення історичних реалій. Зображення поганського світу. «Krzyżacy» - часи перших Ягеллонів, генеза польсько-литовської перемоги над хрестоносцями під Грюнвальдом. Розлоге історичне та географічне тло, показ різних верств польського середньовічного суспільства. Пригодницька повість для дітей «В пустелі і в пущі».

9. Натуралізм – одна з течій епохи позитивізму. Завдання літератури – дати точне, науково обґрунтоване відображення життя. Максимальне наслідування дійсності. Габрієла Запольська. Натуралістичність, мелодраматичність і публіцистичні акценти прози. П'єса «Moralność pani Dulskiej».

Змістовий модуль 7.

Молода Польща

1. Теоретичне підґрунтя літератури польського модернізму, вивчення ключових понять, таких як: модернізм, неоромантизм, декаданс, ірраціоналізм, сецесія, спіритизм, окультизм, оніризм, символізм, “мистецтво для мистецтва”, естетизм.

2. Світоглядні течії епохи. Молода Польща та “ізми”: символізм, модернізм, неоромантизм, декаданс, ірраціоналізм, естетизм. Поезія Молодої Польщі в контексті різних літературних напрямків.

3. Загальна характеристика епохи. Філософсько-суспільне тло. Молода Польща в контексті європейських літератур. Літературні напрямки епохи. Виникнення та еволюція літературних напрямків, їхнє поширення у Польщі та в інших країнах Європи.

4. Основні теми: пріоритет Молодої Польщі, переоцінка аксіологічної системи, криза культури, загальний песимізм, пріоритет особистості, культ людини-творця, відмова від традиційних суспільно-етичних норм, вільне самовираження митця, рафінований естетизм, синестезія образів, концепція “оголеної душі”.

5. Літературне кабаре епохи Молодої Польщі. Літературна критика епохи Молодої Польщі: Зенон Пшесмицький, Станіслав Бжозовський, Антоні Ланге.

6. Окремі напрямки і їхні характерні особливості. Символізм у польській літературі – С. Виспянський, В. Роліч-Лідер, К. Пшерва Тетмаєр, Я. Каспрович, Б. Лесьман, Б. Островська.

7. Декаданс – переконаність у занепаді культури, рафінований естетизм: А. Ланге, Є. Журавський, З. Пшесмицький-Міріам).

8. Імпресіонізм – перевага почуттів над розумом: К. Пшерва Тетмаєр, Б. Лесьмян.

9. Поезія епохи Молодої Польщі: основні персоналії та їхня творчість: Я. Каспрович, К. Пшерва-Тетмаєр, Л Стафф, Б. Лесьмян.

10. Загальна характеристика драматургії Молодої Польщі в контексті європейського модернізму. Найвидатніші представники молодопольської драматургії: С. Виспянський, С. Пшибишевський, Г. Запольська.

11. Натуралістичні, реалістичні тенденції у прозі Молодої Польщі: Владислав Реймонт, Станіслав Жеромський. Постать С. Жеромського – “совість польської літератури”, твори “Провесінь”, “Вірна ріка”. Видатний прозаїк епохи Молодої Польщі В. Реймонт: становлення творчої особистості. Роман “Обітована земля”, епопея “Селяни”.

Змістовий модуль 8.

Міжвоєнне двадцятиліття

1. Загальна характеристика літератури міжвоєнного двадцятиліття в Польщі. Поезія. Творчість поетів «Скамандра». Футуризм. Краківський авангард.

2. Нова література у новій державі. Поетичні рухи перших років незалежності. Група «Скамандр». Експресіоністи. Ентузіазм і пошуки вираження нових настроїв, пов'язаних із поверненням незалежності. Часопис «Pro Arte et Studio» і середовище нових поетів. Поезія групи «Скамандр»: Ю. Тувім, К. Вежинський, Я. Лехонь, Я. Івашкевич, М. Павліковська-Ясножевська. Культ таланту, увага до повсякдення, гумор. Автори-експресіоністи, згуртовані довкола часопису «Zdrój», пошуки власного шляху.

3. Футуристи та авангардисти. Форми поетичного експерименту. Футуристичний рух у міжвоєнній Польщі: найважливіші маніфести, акції. Постаті Є. Янковського, А. Вата, А. Штерна. Творчість і діяльність Б. Ясенського. «But w butonierse», «Слово про Якуба Шелю», «Палю Париж». Програма і творчість Краківського авангарду. Гасло «Місто. Маса. Машина». Постать Т. Пайпера. Поетична творчість Ю. Пшибося, А. Важика.

4. Проза міжвоєнного двадцятиліття. Реалісти та експериментатори. Реалісти («традиціоналісти») в контексті нових естетичних віянь. Соціальність і психологізм.

5. Міжвоєнна проза С. Жеромського та М. Домбровської: соціальне заангажування та моральний ідеал. Психологічна проза М. Кунцевічової («Чужоземка», «Характери»). Роль жінки, проблеми емансипації. Оповідання Я. Івашкевича («Міст над Утратою», «Мати Йоанна від ангелів», «Битва на рівнині Седжмур», «Бжезіна»): історія і сучасність, проблеми пам'яті, пошуку тотожності.

6. С. І. Віткевич: письменник, філософ, митець. Становлення творчої особистості, стосунки з батьком. Естетичні пошуки, ідея «чистої форми».

Монадологічна філософія С. І. Віткевича (Віткація), естетичні погляди. Драматургія (п'єса «В малому дворіку»). Найважливіші романи: «Прощання осені», «Невситимість». Проблема митця в суспільстві. Антиутопічні ідеї, критика історії.

7. Творчість Б. Шульца та В. Гомбровича. Б. Шульц: естет- «єретик». Мистецькі ідеї, концепція «міфологізації дійсності». Прозові цикли «Цинамонові крамниці» та «Санаторій під клепсидрою». Творення індивідуального світу, «книги шифрів». В. Гомбрович як психолог і критик культури у романі «Фердидурке». Проникнення у безодню людського несвідомого в романах «Порнографія», «Космос». «Щоденники» В. Гомбровича: роздуми борця з національними культурними ідолами.

Змістовий модуль 9.

Нова польська література

1. Література ПНР. Видатні польські письменники-емігранти ХХ ст. Виникнення ПОРП та формування тоталітарного устрою в Польщі. Три потоки польської літератури цієї доби: конформістська, опозиційна, еміграційна. Література офіціозу (К. Брандис, І. Неверлі тощо.). Явища духовного опору: Є. Анджеєвський, М. Домбровська, К.І. Галчинський, А. Важик, В. Шимборська. Творчість В. Гомбровича. Творчість Ч. Мілоша. Творчість С.Лема як феномен «внутрішньої еміграції». Польська критика і есеїстика 1960-1980-х рр. «Покоління-56» («Сучасність») в польській літературі. Формація «Покоління-68» («Нова хвиля») у житті 1968–1976 рр. і нові тенденції розвитку літератури. Драматургія Польщі 1960-1980 рр.

2. Література сучасної Польщі. Особливості літературного життя Польщі після 1989 р. Феномен «масової літератури». Творчість І. Хмелевської. Своєрідність польського постмодернізму. Творчість представників «Покоління 1960-х» (Е. Редлінський та ін.). Психологізм творчості О. Токарчук та В. Хорвата. Основні тенденції розвитку польської поезії постмодерної доби (пошук самовиразу в Я. Подсядла, М. Светлицького та ін). Польська драматургія кінця ХХ – початку ХХІ ст.: епатажність «Покоління Порно» П. Юрека; п'єси й режисура Т. Слободзянека.

Художні тексти

Gall Anonim

Wincenty Kadłubek

Jan Długosz

Kroniki (fragmentsy)

Kroniki (fragmentsy). Legenda o Popielu

Kroniki (fragment)

Bogurodzica

Rozmowa mistrza Polikarpa za Śmiercią

Wiersz Słoty o chlebowym stole

Krótka rozprawa między trzema osobami, Panem,

Mikołaj Rej

Wójtem, a Plebanem (fragmentsy)

Jan Kochanowski

Fraszki. "Do gór i lasów". "Na lipę". "Na dom w Czarnolesie" Treny. Tren V. "Jako oliwka mała pod wysokim sadem..." Tren X.

Orszulo moja wdzięczna, gdzieś mi się podziała?...Raki.

Mikołaj Sep-Szarzyński

Sonet I. O krótkości i niepewności na świecie

żywota człowieka. Sonet IV. O wojnie naszej, którą wiemy z szatanem, światem i ciałem.

Józef Baka	Młodym uwaga. Uwaga damom.
Jan Andrzej Morsztyn kto wiatr w wór zamknie... Do trupa.	Niestatek (Oczy są ogień...) Niestatek (Prędiej
Daniel Naborowski	Do Anny.
Jan Chryzostom Pasek	Pamiętniki (fragmenty)
Ignacy Krasicki Myszeida (fragmenty) Monachomachia (fragmenty)	Bajki. Mikolaja Doswiadczynskiego przypadki
Stanisław Trembecki	Sofijówka. (wstęp)
Adam Mickiewicz Wallenrod Dziady (cz. II, IV, III) Sonety odeskie Sonety krymskie Pan Tadeusz Liryki lozańskie	Ballady i romanse Oda do młodości Grażyna Konrad
Juliusz Słowacki Szwajcarii Lilla Weneda Balladyna Grób Agamemnona Rozmowa z piramidami Hymn (Smutno mi, Boże...) Anelli Beniowski Sen srebrny Salomei Król-Duch	Arab Żmija Lambro Godzina myśli Kordian W
Zygmunt Krasiński	Nie-Boska komedia Irydion Psalm przyszłości
Cyprian Kamil Norwid	Promethidion Quidam Vade mecum Czarne kwiaty
Antoni Malczewski	Maria. Powieść ukraińska.
Seweryn Goszczyński	Zamek Kaniowski.
Józef Bohdan Zaleski	Potrzeba Zbaraska.
Aleksandr Fredro	Zemsta. Damy i huzary. Śluby panieńskie.
Józef Ignacy Kraszewski	Stara baśń. Chata za wsią. Hrabina Cosel.
Adam Asnyk	Między name nic nie było... Daremne żale
Maria Konopnicka	Wybrane wiersze. Nowele. "Nasza szkapa"
Eliza Orzeszkowa Niemnem	Nowele "A...B...C...", "Dobra Pani" Nad
Bolesław Prus	Nowele "Kamizelka", "Katarynka" Lalka
Henryk Sienkiewicz	Nowele."Janko Muzykant" Ogniem i mieczem
Gabriela Zapolska	Moralność pani Dulskiej
Stanisław Wyspiański	Wesele
Stefan Żeromski Doktor Piotr Siłaczka	Wierna rzeka Ludzie bezdomni Przedwiośnie
Władysław Reymont	Chłopi.
Gabriela Zapolska	Sezonowa miłość. Menażeria ludzka
Stanisław Przybyszewski	Śnieg. Homo sapiens
Kazimierz Przerwa-Tetmajer	Poezje (I, II, III) Nowele "Na Skalnym Podhalu"
Leopold Staff Gałąź kwitnąca Uśmiechy godzin W cieniu miecza Ścieżki polne.	Sny o potędze Dzień duszy Ptakom niebieskim
Jan Kasprówicz róża w Ciemnych Smreczynach Ginącemu światu Księga ubogich Hymny Dies irae	Z chałupy Poezje Świat się kończy Krzak dzikiej
Bolesław Leśmian	Sad rozstajny Łąka Napój cienisty Poezje.
Bruno Schulz	Sklepy cynamonowe Sanatorium pod klepsydrą
Witold Gombrowicz	Ferdydurke Dzienniki
Julian Tuwim	Wierszy tom czwarty
Jan Lechoń	Poezje Srebrne i czarne
Kazimierz Wierzyński Kufier na plecach Sen mara	Korzec maku Siedem podków Tkanka ziemi

Stanisław Ignacy Witkiewicz

Zofia Nalkowska

Jarosław Iwaszkiewicz

Maria Pawlikowska-Jasnorzewska

Szewcy

Granica

Młyn nad Utratą

Niebieskie migdały Różowa magia. Poezje
Pocałunki Wachlarz. Zbiór poezyj dawnych i nowych Cisza leśna, Paryż Profil białej
damy Surowy jedwab Szkicownik poetycki Róża i lasy płonące

6. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
МОДУЛЬ 1 Становлення класичної польської літератури												
Змістовий модуль 1. Середньовіччя												
Тема 1	2	1				1	2	1				1
Тема 2	2		1			1	2					2
Тема 3	2					2	2					2
Тема 4	2		1			1	2					2
Разом:	8	1	2			5	8	1				7
Змістовий модуль 2. Ренесанс												
Тема 1	2	1				1	2					2
Тема 2	2		1			1	2					2
Тема 3	2					2	2					2
Тема 4	2		1			1	2		1			1
Разом:	8	1	2			5	8		1			7
Змістовий модуль 3. Бароко												
Тема 1	2	1				1	2	1				1
Тема 2	2					2	2					2
Тема 3	2					2	2					2
Тема 4	2		1			1	2					2
Тема 5	2	1				1	2					2
Тема 6	2					2	2					2
Тема 7	2					2	2					2
Тема 8	2		1			1	2					2
Разом:	16	2	2			12	16	1				15
Змістовий модуль 4. Просвітництво												
Тема 1	2	1				1	2					2
Тема 2	1					1	1					1
Тема 3	1					1	1					1
Тема 4	2		1			1	1		1			
Разом:	6	1	1			4	5		1			4
Модуль 2 Нова і новітня література Польщі												
Змістовий модуль 5. Романтизм												

Тема 1	1	1				1	1				
Тема 2	1					1	1				1
Тема 3	1					1	1				1
Тема 4	1					1	1				1
Тема 5	1		1				1				1
Тема 6	1	1					1				1
Тема 7	1					1	1				1
Тема 8	1					1	1				1
Тема 9	1					1	1				1
Тема 10	1		1				1				1
Тема 11	1	1					1				1
Тема 12	1					1	1				1
Тема 13	1					1	1				1
Тема 14	1					1	1				1
Тема 15	1		1				1				1
Тема 16	1	1					1				1
Тема 17	1					1	1				1
Тема 18	1					1	1				1
Тема 19	1					1	1				1
Тема 20	1					1	1				1
Тема 21	1		1				1				1
Разом:	21	4	4			13	21	1			20

Змістовий модуль 6. Позитивізм

Тема 1	1	1					1				1
Тема 2	1						1	1			1
Тема 3	1						1	1			1
Тема 4	1		1				1				1
Тема 5	1	1					1				1
Тема 6	1						1	1			1
Тема 7	1						1	1			1
Тема 8	1						1	1			1
Тема 9	1		1				2		2		
Разом:	9	2	2			5	10		2		8

Змістовий модуль 7. Молода Польща

Тема 1	1	1					1	1			
Тема 2	1						1	1			1
Тема 3	1						1	1			1
Тема 4	1		1				1				1
Тема 5	1						1	1			1
Тема 6	1						1	1			1
Тема 7	1	1					1				1
Тема 8	1						1	1			1
Тема 9	1						1	1			1
Тема 10	1						1	1			1
Тема 11	1		1				1				1
Разом:	11	2	2			7	11	1			10

Змістовий модуль 8. Міжвоєнне двадцятиліття

Тема 1	1	1				1				1
Тема 2	1					1	1			1
Тема 3	1		1				1			1
Тема 4	1					1	1			1
Тема 5	1	1					1			1
Тема 6	1					1	1			1
Тема 7	1		1				1			1
Разом:	7	2	2			3	7			7
Змістовий модуль 9. Нова польська література										
Тема 1	2	1				1	1			1
Тема 2	2		1			1	3		2	1
Разом:	4	1	1			2	4		2	2
Узагальнений підсумковий тест										
ВСЬОГО	90	16	18			56	90	4	6	80

7. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	К-ть годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Загальна характеристика епохи Ренесансу у Польщі.	2	1
2	Польська література епохи Просвітництва	2	1
3	Юліуш Словацький. Ліро-епічні поеми, рання лірика та поезія періоду Листопадового повстання. Ранні роки життя поета, родина, стосунки з матір'ю. Кременець і Вільно	4	
4	Генрик Сенкевич – творець польського національного міфу та один з найпопулярніших польських письменників	4	1
5	Символізм у польській літературі – С. Виспянський, В. Роліч-Лідер, К. Пшерва Тетмаєр, Я. Каспрович, Б. Лесьман, Б. Островська	2	1
6	Творчість Б. Шульца. Б. Шульц: естет-«еретик». Мистецькі ідеї, концепція «міфологізації дійсності».	2	
Разом		16	4

8. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-ть годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Відродження. Поезія Я. Кохановського	2	
2	Романтизм. Творчість Ц. К. Норвіда	2	1

3	Рух від романтизму до реалізму в 1 пол. XIX ст. Драматургія А. Фредро	4	1
4	Позитивізм. Творчість Б. Пруса. Творчість Г. Сенкевича	4	2
5	Література ПНР: К. І. Галчинський, С. Мрожек	4	
6	Творчість С.Лема як феномен«внутрішньої еміграції»	2	2
Разом		18	6

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Змістовий модуль 1. Середньовіччя. Теми 1-4	5	7
2	Змістовий модуль 2. Ренесанс. Теми 1-4	5	7
3	Змістовий модуль 3. Бароко. Теми 1-8	12	15
4	Змістовий модуль 4. Просвітництво. Теми 1-4	4	4
5	Змістовий модуль 5. Романтизм. Теми 1- 21	13	20
6	Змістовий модуль 6. Позитивізм. Теми 1- 9	5	8
7	Змістовий модуль 7. Молода Польща. Тема 1-11	7	10
8	Змістовий модуль 8. Міжвоєнне двадцятиліття. Тема 1-7	3	7
9	Змістовий модуль 9. Нова польська література. Тема 2	2	2
Разом		56	80

Самостійна робота є формою організації навчального процесу у вищому навчальному закладі. Вона передбачає створення умов для найповнішої реалізації творчих можливостей студентів, розвитку їх самостійного мислення та формування вмінь науково-дослідницької діяльності. Самостійна робота також передбачає здійснення контролю за рівнем засвоєння студентами навчального матеріалу та надання їм методичної допомоги зі сторони викладача.

Самостійна робота студентів включає:

- підготовку теоретичних питань курсу;
- складання письмових узагальнень до теми у вигляді тез (5-6 стор.)
- підготовку до практичних занять, виконання усних і письмових завдань, опрацювання основної й додаткової літератури з кардинальних проблем
- складання таблиць, схем тощо.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Оцінювання результатів самостійної роботи студента відбувається на семінарських заняттях. При оцінюванні береться до уваги повнота висвітлення тем модуля, логічна послідовність викладу теоретичної проблеми, володіння термінологією, обізнаність з літературою, критичність наукового мислення.

Знання студентів оцінюється за наступними критеріями:

«відмінно» - студент засвоїв теоретичний матеріал, який винесений на самостійну роботу, вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та рекомендованої літератури, аргументовано висловлює свої думки, вміє застосовувати вивчений матеріал при аналізі історико-літературного та теоретичного матеріалу, проявляє творчий підхід до виконання завдань;

«добре» - студент засвоїв теоретичний матеріал з відповідної теми який винесений на самостійну роботу, володіє певним обсягом навчального матеріалу,

здатний його аналізувати та застосовувати при аналізі історико-літературного та теоретичного матеріалу, але не має достатніх знань та вмінь для формулювання висновків, допускає несуттєві неточності;

«задовільно» - студент не повністю засвоїв тему для самостійного опрацювання, володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, невпевнено орієнтується в рекомендованій літературі, уміє використовувати знання в стандартних ситуаціях;

«незадовільно» - студент не опанував навчальний матеріал з відповідної теми для самостійного опрацювання або ж володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно, не знає основних термінів з навчальної дисципліни, не орієнтується в літературі.

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання виконується студентом в позааудиторний час і перевіряється викладачем за розкладом консультативних та індивідуальних занять викладачів кафедри. Основною метою цього виду діяльності є поглиблення набутих студентами під час аудиторних занять знань з теоретичних основ лексикології та удосконалення вмінь та навичок здійснення наукового аналізу семантичних явищ та демонстрації дослідних прийомів на конкретному текстовому матеріалі.

Студент виконує індивідуальне навчально-дослідне завдання у формі написання академічного есе (реферату) обсягом 6–10 сторінок друкованого тексту формату А-4 або виготовлення відеопрезентації (10-20 слайдів) на одну із запропонованих тем.

Академічне есе повинно містити такі структурні елементи як вступна частина, в якій зазначається проблематика та термінологічний апарат до теми, основна частина (виклад теоретичного матеріалу по темі та надання ілюстративних прикладів, що підтверджують задекларовані теоретичні положення), висновки та список використаної літератури. (Есе може виконуватись як українською так польською мовою).

Відеопрезентація виконується у довільній формі (формат PowerPoint) з обов'язковим наданням відповідних дефініцій до обраної тематики, ключових теоретичних положень, викладених у лаконічній формі, та наданням ілюстративних прикладів, що вдало підтверджують теоретичні положення по темі. Оцінюватиметься також творчий підхід та естетичність відеоподання матеріалу. На перевірку здається диск з відео презентацією (CD) та примірник роздрукованого матеріалу у форматі А-4.

11. Критерії оцінювання

Академічне есе оцінюється на “відмінно” (9-10), якщо:

- 1) тема есе актуальна та відзначається практичною значущістю;
- 2) у роботі здійснено ґрунтовний аналіз усіх аспектів проблеми;
- 3) використано сучасні джерела, у тому числі періодичні видання з лінгвістики, монографії, які дають змогу висвітлити теоретичні й прикладні аспекти теми;

4) матеріал роботи добре структурований та логічно викладений та побудований на аналізі конкретних мовних прикладів, що вдало підтверджують задекларовані теоретичні положення;

5) висновки відповідають завданням роботи, свідчать про реалізацію мети дослідження;

6) рекомендації є обґрунтованими та мають практичний характер; 7) роботу оформлено з дотриманням встановлених правил та у відповідності до сучасних вимог оформлення списку літератури.

Академічне есе оцінюється на “добре” (6-8), якщо:

1) тема есе актуальна;

2) у роботі здійснено аналіз основних аспектів проблеми;

3) використано джерела, які дають змогу розкрити теоретичні й прикладні аспекти теми;

4) матеріал роботи структурований, логічно викладений та побудований на аналізі конкретних мовних прикладів, що підтверджують задекларовані теоретичні положення;

5) висновки відповідають завданням роботи;

6) рекомендації мають практичну значущість;

7) оформлення роботи в цілому відповідає встановленим правилам.

Академічне есе оцінюється на “задовільно” (3-5 б.), якщо:

1) здійснений студентом теоретичний аналіз не повною мірою відповідає темі, меті і завданням есе;

2) використані джерела не дають можливості повністю розкрити проблему;

3) висновки не повністю відповідають завданням роботи;

4) рекомендації недостатньо обґрунтовані; 18

5) робота в цілому оформлена згідно з правилами, але є певні недоліки.

Академічне есе оцінюється на “незадовільно” (0-2 б.) якщо:

1) тема реферату неактуальна і не має практичної значущості;

2) здійснений аналіз не відповідає темі, меті і завданням дослідження;

3) у змісті реферату не аналізується конкретний мовний матеріал, певні положення не ілюструються емпіричним матеріалом, в т.ч. таблицями, графіками тощо.

4) висновки не відповідають завданням роботи;

5) оформлення роботи не відповідає встановленим правилам.

12. Методичні вказівки до виконання ІНДЗ

1. Оберіть тему повідомлення.

2. Доберіть літературу, у якій розкривається тема. При цьому можна послуговуватися бібліотечними каталогами (алфавітним, тематичним), мережею Інтернет.

3. Складіть план.

4. Опрацюйте літературні джерела, користуючись порадами до конспектування першоджерел.

5. Систематизуйте опрацьований матеріал відповідно до плану.

6. Проаналізуйте та оцініть висвітлену проблему.

7. Оформіть повідомлення відповідно до вимог.

8. У кінці повідомлення подайте Список використаної літератури.

9. Здайте повідомлення викладачеві в зазначений термін.

13. Орієнтовні завдання для індивідуальної роботи (ІНДЗ)

1. Wpływ filozofii europejskiej na kształtowanie kultury w Polsce.
 2. Wpływ romantyzmu europejskiego na powstanie epoki romantyzmu w Polsce
 3. Obraz polskiego romantyzmu — walka romantyków z klasykami.
 4. Adam Mickiewicz. Fakty z biografii poety i ich wpływ na jego twórczość.
 5. Adam Mickiewicz. Poeta, wędrowiec, pielgrzym „Sonety krymskie”.
 6. Film „Pan Tadeusz” w reżyserii A. Wajdy. Filmowa konkretyzacja utworu
 7. Właściwości liryki J. Słowackiego; muzyczność języka, kompozycji wierszy.
 8. „Kordian” Sposoby ujawnienia wewnętrznego dramatu bohatera. Kordian jako romantyczny poeta
 9. Zygmunt Krasiński. Koncepcja poety i poezji w „Nie — Boskiej komedii”
 10. Pozytywiści a romantycy. Atak „młodych”, zarzuty „starych” wobec pozytywistów i ich odpowiedź
 11. Program literacki polskiego pozytywizmu.
 12. Tematyka żydowska w literaturze. Stosunek Polaków do Żydów
 13. Historia Polski w obrazach. Tendencje „ku pokrzepieniu serc” w malarstwie J. Matejki.
 14. Wpływ atmosfery Młodej Europy na powstanie epoki Młodej Polski
 15. Młodopolskie manifesty. Apologia sztuki, konflikt między artystą a filistrem.
- Odrodzenie tendencji romantycznych..
16. Wpływ sztuk pięknych na literaturę. Impresjonizm, symbolizm, ekspresjonizm – nowe kierunki w sztukach plastycznych. Wybitni twórcy i ich dokonania. Secesyjne zainteresowanie motywami fauny i flory. Portrety kobiece.
 17. Młodopolska synteza sztuk. Dynamika tańca mgieł. Synestezja w sposobie opisu wrażeń. Atmosfera hipnotycznego zauroczenia. Muzyczność w sferze słowno-obrazowej i dźwiękowej. Rejestracja impresji. Terapeutyczna funkcja kontaktu z naturą.
 18. Młodopolska wizja śmierci, nirwany, miłości
 19. Poezja satyryczna. Tadeusz Boy-Żeleński
 20. Gabriela Zapolska „Moralność pani Dulskiej” jako dramat naturalistyczny. Tragikomedia kołtuńska. Portret rodziny. Przejawy „dulszczyzny”, „kołtuństwa”: osobowość bohaterki, styl życia, ubiór, wygląd mieszkania. Skandal w porządnym domu. Tragifarsa. Cechy dramatu naturalistycznego
 21. Wpływ awangardy europejskiej na powstanie polskiej awangardy poetyckiej.
 22. Wolność artystów w Polsce odrodzonej, poszukiwanie nowych tematów i nowego języka.
 23. Specyfika polskiego futuryzmu na tle włoskich haseł.
 24. Twórcy i program grupy krakowskiej.
 25. Skamandrycy — piękna plejada
 26. Sceny miejskie według J. Tuwima.
 27. Dzieje Skamandra.
 28. Odzwierciedlenie problemów w Polsce i w Europie w latach 30. w poezji A. Słonimskiego.
 29. Kobieta i miłość według Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej..
 30. Dwa bieguny poezji dwudziestolecia
 31. Stefan Żeromski „Przedwiośnie”. Obraz i siła rewolucji. Dyskusja o koncepcjach naprawy Polski.

32. Witold Gombrowicz „Ferdydurke” satyra na szkołę, mieszczaństwo i ziemiaństwo

33. Stanisław Ignacy Witkiewicz „Szewcy” Dramat o mechanizmach władzy.

34. Ogólna charakterystyka polskiej literatury w XX wieku; wpływ wojny światowej, rewolucji, totalitarnych reżimów na jej rozwój.

35. W. Szymborska „Szyłek wieku” Filozoficzne uzasadnienie „zmierzch Zachodu”. Przeczucie katastrofy i jej nadejście. Ocena stulecia.

14. Методи навчання:

лекція-діалог, проблемний виклад матеріалу, метод спостереження й аналізу мовних фактів, організація самостійного пошуку матеріалу, робота з науковою літературою, SOS-метод, використання освітнього навчального середовища «Moodle».

15. Форми контролю:

Усне опитування під час семінарських занять, модульні експрес-тести, підсумкові модульні тести, презентація академічних есе, рефератів, огляд відео-презентацій в PowerPoint, співбесіда на екзамені.

16. Критерії оцінювання

Увесь навчальний процес повинен відбуватися на засадах чесності, справедливості, відповідальності за результати своєї роботи, довіри до усіх учасників дидактичного процесу, об'єктивності оцінювання, толерантності, соціальної та гендерної рівності. Жодні форми порушення академічної доброчесності (недбайливе цитування, присвоєння чужих ідей чи робіт, плагіат, псевдоавторство, неповажне ставлення до учасників освітнього процесу тощо) недопустимі. У разі таких дій – адекватна реакція відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#).

Здобувач повинен систематично відвідувати практичні заняття з курсу, не запізнюватися, аби не переривати роботу викладача та своїх колег, не симулювати поганий стан здоров'я під час проведення модульних робіт, заліків, екзаменів і под. Усі усні завдання належить складати у призначений викладачем час.

Письмові завдання, творчі проєкти і под. слід подати на перевірку у визначений викладачем час, оформивши відповідно до вимог, що ставляться до такого виду робіт.

Методами діагностики успішності навчання є перевірка міри засвоєння теоретичного матеріалу, адекватного розуміння понять, правильного вживання лінгвістичних термінів, вміння оперувати здобутими знаннями під час виконання певних видів робіт на практичних заняттях. Форми контролю: виконання вправ, лінгвістичних задач, перевірка самостійно виконаних студентами завдань (написання конспекту відеолекцій, опрацювання додаткової літератури тощо).

Максимальний бал студент отримує за умови бездоганного виконання завдань, дотримання при цьому правил академічної доброчесності, відвідування практичного заняття. Відсутність на занятті з поважних причин (за умови підтвердження) передбачає можливість перескладання теми, однак унеможливорює отримання максимальної оцінки, зменшуючи її на бал.

17. Розподіл балів, які отримують студенти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
67 – 74	D	задовільно	
60 – 66	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення курсу представлено наступними навчально-методичними матеріалами:

- робоча програма;
- стислі конспекти лекцій (електронний варіант);
- питання до семінарських занять (електронний варіант);
- практичні завдання за тематикою змістових модулів (електронний варіант);
- тестові завдання (на паперових носіях, на платформ Moodle);
- індивідуально-дослідні завдання.

19. LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Barok. Materiały do ćwiczeń, Opracowania. Warszawa, 2001. 483 s.
2. Borowiec J. Zadura: ścieżka wiersza. Puławy, 2008.
3. Burkot S. Literatura polska 1939-2009. Warszawa, 2010.
4. Burkot S. Literatura polska 1939-2009. Warszawa, 2010.
5. Chrzanowski I. Historia literatury niepodległej Polski (z wypisami).
6. Cudak R. Inne bajki. W kręgu liryki Rafała Wojaczka. Katowice, 2004.
7. Czachowska J. Gabriela Zapolska. Monografia bio-bibliograficzna. Warszawa, 2005.
8. Czapliński P. Ruchome marginesy: Szkice o literaturze lat 90. Kraków, 2002.
9. Dunin K. Czytając Polskę. Literatura polska po roku 1989 wobec dylematów nowoczesności. Warszawa, 2004.
10. Dunin-Wąsowicz P. Oko smoka. Literatura tzw. pokolenia „bruLionu” wobec rzeczywistości III RP. Warszawa, 2000.
11. Epoki literackie. Bielsko-Biała, 2004.
12. Epoki literackie. Oświecenie. Warszawa, 2008.
13. Epoki literackie. Pozytywizm. Warszawa, 2008.
14. Epoki literackie. Renesans. Warszawa, 2008.
15. Epoki literackie. Średniowiecze. Warszawa, 2008.

16. Epoki literackie: Barok. Red. S. Żurawski. Warszawa, 2008.
17. Epoki literackie: Romantyzm. Red. S. Żurawski. Warszawa, 2008.
18. Gutorow J. Niepodległość głosu. Szkice o poezji polskiej po 1968 roku. Kraków, 2003.
19. Historia ludzi. Podręcznik. Kraków, 2003.
20. Hnatiuk O. Ukraińsko-polskie związki literackie. [W:] Literatura polska XX wieku: Przewodnik encyklopedyczny. Red. A. Hutnikiewicz, A. Lam. T. 2. Warszawa, 2000.
21. Hutnikiewicz A. Młoda Polska. Warszawa, 2000.
22. Janion M., Żmigrodzka M. Romantyzm i historia. Gdańsk, 2001.
23. Karpiński A. Renesans. Warszawa, 2007.
24. Katastrofizm // Głowiński M., Kostkiewiczowa T., Okopień-Sławińska A., Sławiński J. Słownik terminów literackich / Pod red. J. Sławińskiego. Wrocław – Warszawa – Kraków, 2002.
25. Kowalczykowa A. Literatura 1918-1939. Warszawa, 2000.
26. Kowalczykowa A. Romantyzm. Warszawa, 2000.
27. Kwiatkowski J. Dwudziestolecie międzywojenne. Warszawa : Wydawnictwo naukowe PWN, 2002. 597 s.
28. Makowiecki A. Z. Literatura Młodej Polski. Warszawa, 2005.
29. Maliszewski K. Nowa poezja polska 1989-1999. Rozważania i uwagi. Wrocław, 2005.
30. Markiewicz H. Pozytywizm. Warszawa, 2000.
31. Markowski M. P. Polska literatura nowoczesna: Leśmian, Schulz, Witkacy. Kraków, 2007.
32. Młoda Polska: Materiały do ćwiczeń. Opracowania. Wybór I. Maciejewskiej, D. Knysz-Tomaszewskiej. Warszawa, 2002.
33. Mrocewicz K. Starożytność-Oświecenie. Warszawa, 2000.
34. Nasiłowska A. Trzydziestolecie 1914-1944. Warszawa, 2002.
35. Oświecenie. Materiały do ćwiczeń, Opracowania. Warszawa, 2001. 544s.
36. Paczoska E. Młoda Polska. Warszawa, 2000.
37. Podraza-Kwiatkowska M. Symbolika i symbolizm w poezji Młodej Polski. Kraków, 2000.
38. Polska — Ukraina: strategiczne partnerstwo kultur. Red. B. Bakuła. Poznań, 2002.
39. Porównanie jako dowód. Polsko-ukraińskie relacje kulturalne, literackie, historyczne 1890-1999. Red. B. Bakuła. Poznań, 2001.
40. Stabro S. Poezja i historia. Od „Żagarów” do Nowej Fali. Kraków, 2001.
41. Śliwiński P. Przygody z wolnością: Uwagi o poezji współczesnej. Kraków, 2002.
42. Średniowiecze. Renesans. Materiały do ćwiczeń, Opracowania. Warszawa, 2001. 490 s.
43. Tomkowski J. Dzieje Literatury Polskiej. Warszawa : Świat Książki, 2008. 544 s.
44. Tomkowski J. Młoda Polska. Warszawa, 2001.
45. Werner M. Wobec nihilizmu. Gombrowicz, Witkacy. Warszawa, 2009.
46. Ziejka F. Wstęp (w:) W.S.Reymont. “Chłopi”. Warszawa 2000.
47. Абрамович С., Кеба О., Стахнюк Н. Історія польської літератури: Цикл лекцій. К.: ВД Д. Бураго, 2019. 620 с.
48. Забужко О. Польська «Культура» і ми, або Малий апокаліпсис Московіади. [W:] Забужко О. Хроніки від Фортінбраса: вибрана есеїстика 90-х. Київ, 2001.
49. Історія польської літератури (позитивізм): Хрестоматія. Упор. Х. М. Стельмах. Львів, 2013.

50. Моренець В. Національні шляхи поетичного модерну першої половини ХХ ст: Україна і Польща. Київ, 2002.
51. Петрухіна Л. Е. Історія польської літератури (бароко, Просвітництво). Львів, 2003.
52. Петрухіна Л. Е. Історія польської літератури : Конспект лекцій і завдання. Львів, 2006.
53. Рябчук М. Польща, польський, поляки. [W:] Рябчук М. Сад Меттерніха. Львів, 2008.
54. Шаповалова М., Рубанова Г., Моторний В. Історія зарубіжної літератури: Середні віки та Відродження. Львів, 1993.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. 50 польських поетів: Антологія польської поезії у перекладах Д. Павличка. Київ, 2001.
2. Bereś S., Batorowicz-Wołowicz K. Wojaczek wielokrotny. Wspomnienia, relacje, świadectwa. Wrocław, 2008.
3. Burkot S. Literatura polska. 1939-2009. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe, PWN, , 2010. 527 s.
4. Cudak R. Inne bajki. W kręgu liryki Rafała Wojaczka. Katowice, 2004.
5. Epoki literackie: Średniowiecze. Red. S. Żurawski. Warszawa, 2008.
6. Franaszek A. Ciemne źródło: esej o cierpieniu w twórczości Zbigniewa Herberta. Kraków, 2008.
7. Gabryś-Sławińska M. Polska krytyka literacka w XIX i XX wieku. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016. 199 s.
8. Gawlikowska J. Po prostu literatura: starożytność, średniowiecze. Warszawa, 2003.
9. Gralewicz-Wolny I. Poetka i Świat. Studia i szkice o twórczości Wisławy Szymborskiej. Katowice, 2014. 216 s.
10. Honet R., Czyżowski M. Antologia nowej poezji polskiej. 1990-2000. Kraków, 2004.
11. Hutnikiewicz A. Młoda Polska. Warszawa, 2002.
12. Ichnatowicz E. Literatura polska drugiej połowy XIX wieku. Warszawa, 2000.
13. Janion M., Żmigrodzka M. Romantyzm i historia. Gdańsk, 2003.
14. Kaliszuk P. Wyczerpywanie i odnowa. "Nowa" polska proza lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych wobec późnej nowoczesności. Lublin, 2019.
15. Kamińska A. Wschód – Zachód. Wiersze z Ukrainy i dla Ukrainy: Antologia. Bydgoszcz, 2014.
16. Kaniewska B., Legeżyńska A., Śliwiński P. Literatura polska XX wieku. Poznań, 2005.
17. Klejnocki J. Literatura w czasach zarazy. Warszawa, 2006.
18. Klimowicz M. Oświecenie. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002. 608 s.
19. Kopciński J. Wybudzanie. Dramat polski. Interpretacje. Warszawa : IBL Instytut Badań Literackich PAN, 2018. 390 s.
20. Kwiatkowski J. Dwudziestolecie międzywojenne. Warszawa, 2021. 597 s.
21. Literatura polska XX wieku: Przewodnik encyklopedyczny. T. 1-2. Red. A. Hutnikiewicz, A. Lam. Warszawa, 2000.
22. Maliszewski K. Rozproszone głosy. Warszawa, 2006.

23. Markiewicz H. Pozytywizm. Warszawa, 2006.
24. Matuszek G. Naturalistyczne dramaty. Kraków, 2001.
25. Michałowska T. Średniowiecze. Warszawa, 2021. 907 s.
26. Michałowska T. Średniowiecze. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008. 908 s.
27. Miłkowski T., Termer J. Leksykon dzieł i tematów literatury polskiej. Warszawa, 2001.
28. Nasiłowska A. Historia literatury polskiej. Warszawa, 2020.
29. Nasiłowska A. Literatura okresu przejściowego 1975-1996. Warszawa, 2021.
30. Poeci na nowy wiek. Wybór: R. Honet. Wrocław, 2010.
31. Przybylski R., Witkowska A. Romantyzm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009. 655 s.
32. Salgas J.-P. Witold Gombrowicz lub ateizm integralny. Warszawa, 2004.
33. Słownik literatury polskiej. Red. M. Piechof, M. Pytasz, P. Wilczek. Katowice, 2006.
34. Sobczak P.M. Polscy pisarze wobec faszyzmu, Łódź 2015.
35. Sobieraj T. Fabuły i „światopogląd”. Studia z historii polskiej powieści XIX-wiecznej. Poznań, 2004.
36. Światowa historia literatury polskiej Interpretacje. Redakcja: Magdalena Popiel, Tomasz Bilczewski, Stanley Bill. Kraków, 2020. 680 s.
37. Święch J. Literatura polska w latach II wojny światowej. Warszawa, 2021.
38. Święch J., Nowoczesność. Szkice o literaturze polskiej XX wieku, Warszawa 2006.
39. Tomkowski J. Literatura polska. Warszawa, 2004.
40. Tomkowski J. Najkrótsza historia literatury polskiej. Warszawa, 2015.
41. Wiersze zawsze są wolne: Poezja ukraińska w przekładach B. Zadury. Wrocław, 2004.
42. Ziomek J. Renesans. Warszawa, 2021.
43. Єжи Гедройць та українська еміграція: Листування 1950-1982 рр. Упор. Б. Бердиховська. Київ, 2008.
44. Радішевський Р. Сарматсько-роксоланська етикетна поезія XVII століття в культурному просторі українсько-польського пограниччя. *Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії*. IV. К., 2003. С. 29-49.
45. Сливинський О. Джерела й метаморфози поетики персонізму: Нью-Йоркська школа – польський «о'гаризм» – українська поезія ранніх 2000-х. „Слово і Час”, 2009, Nr 10.
46. Фрис І. Неоміфологізм у прозовій творчості Тадеуша Новака. Львів, 2011.
47. Хинчевська-Геннель Т. Україна – Польща у XVII столітті: разом чи окремо. *Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії*. Том IV. К., 2003. С. 36-43.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Biblioteka ATeKa. URL: <http://www.biblioteka.kijowski.pl/?fbclid=IwAR0BOmsbkclpGXFBiCemnxv1Emeuh11JTjrnoR0EXn3SoewmhHcNm7IpU>
2. Darmowe ebooki. URL: https://eksiazki.az.pl/darmowe-ebooki/?fbclid=IwAR2GI95_8IMRDIJF2GG-IGM6Mfp2KruDxwUMrzwGWaRZUNjUQ-MJ6h8EfOM
3. Chmura czytania. URL: <http://chmuraczytania.kartalia.pl/>

4. Wolne lektury. URL: <https://wolnelektury.pl/>